

KOMISIJA ZA NEVARNE SNOVI PRI MEDNARODNI GASILSKI ORGANIZACIJI CTIF Commission for dangerous substances of the international firefighting organisation CTIF

Milan Dubravac* UDK 061.24:620.26

Ustanovitev CTIF in delovanje komisij

Mednarodna gasilska organizacija CTIF je bila ustanovljena leta 1900. Kratica CTIF je francoskega izvora (Comité Technique International de prévention et d'extinction du Feu) in pomeni: »Mednarodni tehnični odbor za preprečevanje in gašenje požarov«.

Osnovni namen je izmenjava znanja in izkušenj med gasilci in s tem izboljšanje kakovosti dela gasilcev. S tem namenom so v različnih obdobjih delovale znotraj organizacije različne komisije in delovne skupine za različna področja. Trenutno je v CTIF 10 komisij in 2 regionalni delovni skupini. Glede področij delovanja so te komisije zelo različne, tako po temah kakor tudi po številu sodelujočih držav. Komisije zajemajo različno mednarodno delovanje gasilcev, od zgodovine in mladinske komisije do povsem strokovnih komisij, kakor so na primer komisije za gašenje in reševanje na letališčih, za gozdne požare in komisija za nevarne snovi. Hiter pregled komisij pokaže dokaj nesistemske in precej pavšalno razdelitev znotraj organizacije, kar narekuje spremembe v prihodnje. Prav tako delujeta znotraj CTIF dva regionalna odbora, in sicer za Balkan in podonavske države.

Komisija za nevarne snovi

Komisija za nevarne snovi je bila ustanovljena leta 1993 na pobudo Nemčije. Trenutno je to največja komisija znotraj CTIF in glede dela ter rezultatov tudi najpomembnejša. Zaradi vse večjega pomena tega zahtevnega področja v svetu je nastala potreba po izmenjavi izkušenj in znanja. Prav tako so prav nesreče z nevarnimi snovmi lahko hitro "mednarodne", saj so posledice tovrstnih nesreč lahko nepredvidljive in prizadenejo širše območje in s tem več držav. V komisiji trenutno sodeluje 33 predstavnikov iz 23 držav. Kot zadnji sta se komisiji pridružili

Bolgarija in Hrvaška. Poleg tega bodo v prihodnje članice verjetno postale še nekatere države, kakor so Irska in baltske države. Interes tolikih držav za sodelovanje na tem področju vsekakor kaže na potrebo urediti to področje tudi med službami prvih posredovalcev, ki so najbolj izpostavljeni ob tovrstnih nesrečah. Prav tako interes za sodelovanje izkazujejo razmere v svetu, saj trenutni svetovni politični položaj spreminja doktrino pojmovanja uveljavljanja interesov z močjo s klasičnega načina bojevanja na druga področja, predvsem terorizem. Pri takih napadih so tarče predvsem civilni cilji, posredovanje ob takih dogodkih pa izvajajo službe prvih posredovalcev, predvsem gasilci.

Vodenje komisije

Komisijo vodi od leta 2002 Tore Eriksson s Švedske, ki je lani nastopil svoj drugi mandat. Predsednik komisije se voli na vsake 4 leta izmed držav članic. Predsednik je lahko izvoljen dvakrat. Do leta 2002 je komisijo dva mandata vodil Dieter Nuessler iz Nemčije. Komisija ima lahko tudi podpredsednika, ki pa ga ta komisija zaenkrat še nima, ima pa tri vodje delovnih skupin.

Tri delovne skupine

Zaradi zahtevnega in raznovrstnega dela je komisija razdeljena v tri delovne skupine. Ena skupina se ukvarja

Slika 1. Prejšnja in nova oznaka za organske peroksidge
Figure 1. Previous and new parking for organic peroxide

* Mistrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Izobraževalni center za zaščito in reševanje, Zabrv 12, lg, milan.dubravac@urszr.si

Slika 2. Nesreča z bromom v Antwerpnu 2004
Figure 2. Accident with bromine in Antwerp 2004

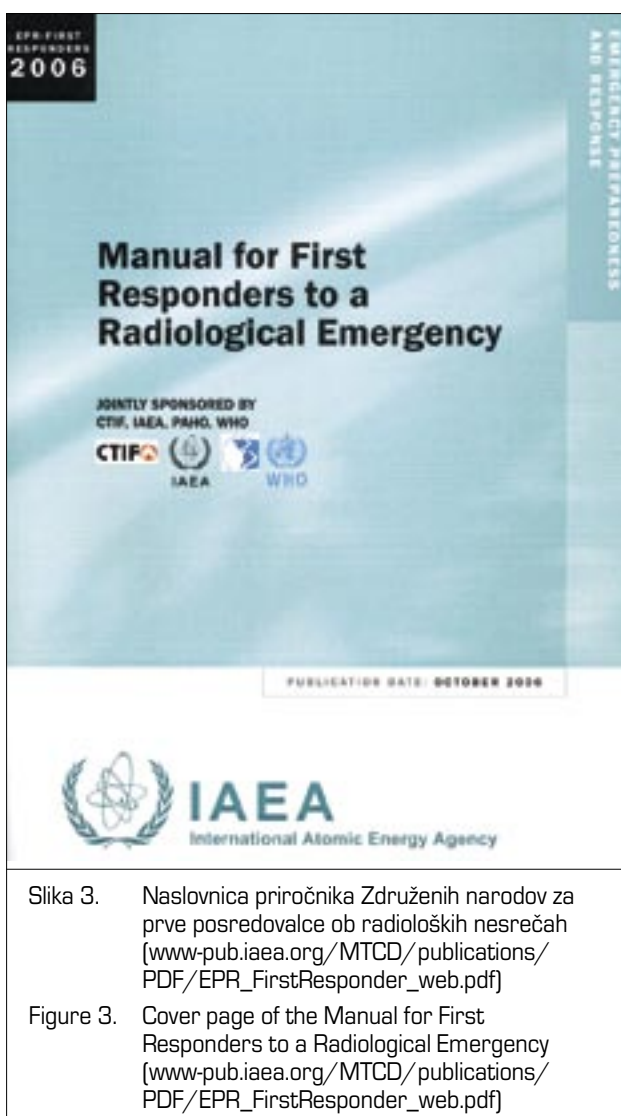
z zakonodajo s tega področja in predlaga spremembe tudi raznim odborom pri OZN. V nekaterih odborih so tudi predstavniki naše komisije. Zaradi kakovostnega dela in vrhunskih strokovnjakov v tej komisiji je vse več mednarodnih teles, v katera so predstavniki vabljeni. Da je delo res vrhunsko dokazuje, da se je v letu 2007 na pobudo člana te komisije spremenila oznaka za organske peroksidge. Stališče, da je predlagana nova oznaka primernejša in bolj vidna za gasilce, je bilo sprejeto, in od 1. januarja letos je oznaka uradna (slika 1). Skupino vodi Erik Bleken z Norveške, ki je tudi avtor nove oznake.

Druga delovna skupina je zadolžena za pripravo postopkov, načinov usposabljanja in opreme za tovrstna posredovanja. Hkrati komisija preučuje tudi zadnje nesreče v svetu in pripravlja predloge na podlagi izkušenj pri teh nesrečah. Rezultati so nato na voljo in lahko prispevajo k ureditvi teh področij v državah članicah. V zadnjem obdobju se je skupina največ ukvarjala z zabavno pirotehniko in nevarnostmi za gasilce ob požarih. Vodja skupine Ben Janssen z Nizozemske sodeluje tudi v odboru OZN za to področje in je uveljavil v imenu komisije kar nekaj predlogov, ki zagotavljajo boljšo varnost pri ravnanju z zabavno pirotehniko. Skupina je pripravila tudi zelo kakovostno raziskavo varnostnih razdalj ob uhajanju različnih plinov, še posebej vodika.

Prav tako je nastalo zelo dobro navodilo za posredovanje ob nesrečah z bromom na podlagi izsledkov nesreč v Belgiji (slika 2).

Tretja delovna skupina se ukvarja z radiološko-biološko-kemično (teroristično) nevarnostjo. Ta skupina je bila ustanovljena v zadnjem obdobju. Poskuša izdelati navodila za gasilce ob tovrstnih dogodkih, hkrati pa priporoča tudi opremo, načine dekontaminacije ... Rezultat komisije in seveda te delovne skupine je soavtorstvo priročnika Združenih narodov za prve posredovalce ob radioloških nesrečah, ki ga je izdala Agencija za jedrsko varnost na Dunaju (slika 3). Skupino vodim avtor tega prispevka kot predstavnik Slovenije in hkrati predavatelj Združenih narodov za to področje. Pripravljali smo navodila za dekontaminacijo in predvsem določali nevarna območja pri radioloških, kemičnih in bioloških nesrečah. To zadnje je izredno zahtevno delo, ki bo tema še nekaj prihodnjih srečanj.

Komisija se sestaja dvakrat letno izmenično po državah, spomladi in jeseni. Delo in komunikacija poteka tudi med srečanji preko elektronske pošte in spletne strani. Spletno stran urejamo v Sloveniji. Spletni naslov komisije za nevarne snovi je www.ctif-hazmat.eu. Delo je vse leto intenzivno, saj je tem in problemov s tega področja vse

Slika 3. Naslovnica priročnika Združenih narodov za prve posredovalce ob radioloških nesrečah (www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/EPR_FirstResponder_web.pdf)

Figure 3. Cover page of the Manual for First Responders to a Radiological Emergency (www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/EPR_FirstResponder_web.pdf)

več. Tako kakor pri drugih podobnih mednarodnih delovnih telesih, je tudi tu čutiti poskus uveljavljanja nacionalnih interesov. Prav tako je zelo različna tudi prizadevnost posameznikov pri delu v skupinah. Za države udeleženke pomeni tako sodelovanje veliko korist zaradi izmenjave informacij. Sestava komisije je zelo raznovrstna, zlasti jo sestavljajo gasilski strokovnjaki. Tako si med srečanji izmenjamo tudi veliko strokovnih gradiv z drugih področij gasilske stroke.

Na koncu lahko ugotovimo, da pomemben delež k delu te pomembne komisije prispeva tudi Slovenija z aktivnim sodelovanjem v komisiji. Hkrati je to tudi dokaz, da je naše znanje na tem področju vrhunsko in je to hkrati tudi promocija slovenskega sistema zaščite in reševanja.